

**SAŽETAK PRESUDE
CUSAN I FAZZO PROTIV ITALIJE
OD 7. SIJEČNJA 2014. GODINE
ZAHTJEV BR. 77/07**

Obveza da novorođeno dijete bračnog para nosi očevo prezime protivna je Konvenciji

ČINJENICE

Podnositelji zahtjeva su supružnici koji su nadležnom matičnom uredu podnijeli prijavu za upis rođenja djeteta pod majčnim prezimenom. Prijava je odbačena, a dijete je upisano u maticu rođenih pod očevim prezimenom.

Supružnici su podnijeli žalbu protiv navedene odluke navodeći kako unutar talijanskog zakonodavstva ne postoji odredba koja bi onemogućavala da dijete nosi majčino prezime. Nadležni sud je odbio žalbu navodeći da iako u okviru talijanskog zakonodavstva ne postoji takva odredba, navedeno pravilo proizlazi iz načela ukorijenjenih u društvenoj svijesti i talijanskoj povijesti. Nadalje, nadležni sud ističe kako prilikom sklapanja braka supruge uzimaju muževljevo prezime pa se stoga djeca upisuju u maticu rođenih pod očevim prezimenom kojeg zajednički nose oba roditelja.

Žalbeni sud je potvrdio navedenu odluku ističući stav Ustavnog suda prema kojem nemogućnost upisa djeteta u maticu rođenih pod majčnim prezimenom ne predstavlja povredu moralne ni pravne jednakosti supružnika, kao ni povredu jednakosti građana zajamčene Ustavom. Kasacijski sud prekinuo je postupak navodeći kako navedeni slučaj predstavlja ustavno pitanje te uputio predmet Ustavnom sudu na odlučivanje.

Ustavni sud je dana 16. veljače 2006. godine donio odluku kojom je navedeni zahtjev proglašen nedopuštenim. U svom obrazloženju, Ustavni sud navodi kako odluke nadležnih tijela koja su odlučivala u navedenom predmetu, proizlaze iz patrijarhalnog poimanja obitelji. Prema stavu Ustavnog suda, navedeno nije u skladu s Ustavom zajamčenim pravom na jednakost spolova. Međutim, Ustavni sud ističe kako jedino Parlament može odlučiti pod kojim prezimenom će se djeca upisivati u maticu rođenih.

OCJENA SUDA

Sud je ustanovio kako diskriminacija postoji kada različitost u postupanju prema osobama u istovjetnim situacijama nema odgovarajuće opravdanje. Različitost u postupanju predstavlja povredu čl.14 Konvencije ako nema opravdan cilj. Ocjena o tome radi li se o cilju koji je opravdan ili ne, procjenjuje se kroz prevladavajuća načela u demokratskom društvu.

Pravilo prema kojemu se djeca rođena u braku u maticu rođenih upisuju pod očevim prezimenom, proizlazi iz čitavog niza odredaba predviđenih talijanskim Građanskim zakonikom. Talijansko zakonodavstvo ne predviđa iznimku od navedenog pravila.

Sud je mišljenja kako je u predmetnom slučaju postojala različitost u postupanju prema supružnicima po pitanju određivanja prezimena njihovog djeteta. Unatoč zajedničkoj odluci,

majci je za razliku od oca, uskraćena mogućnost da dijete u maticu rođenih upiše pod svojim prezimenom.

U skladu sa sudskom praksom, Sud ističe važnost zaštite jednakosti spolova i iskorjenjivanja svih oblika diskriminacije po osnovi spola kada se odlučuje o izboru prezimena. Sud je mišljenja kako tradicionalni razlozi prema kojima je uobičajeno dodjeljivanje očevog prezimena svim članovima obitelji, ne opravdavaju diskriminatorno ponašanje prema ženama.

U predmetnom slučaju, odabir prezimena pod kojim će dijete biti upisano u maticu rođenih, izvršen je isključivo po osnovi spola roditelja s obzirom da je mjerodavni zakon predviđao upis djeteta isključivo pod očevim prezimenom, bez obzira na drugačiji zahtjev roditelja.

Sud smatra kako postojanje pravila prema kojemu se djeca u maticu rođenih upisuju pod očevim prezimenom, sama po sebi nije u suprotnosti s Konvencijom. Međutim nemogućnost odstupanja od navedenog pravila ukazuje na pretjerano strogo pravilo koje predstavlja diskriminaciju prema ženama.

Slijedom navedenog, Sud je u ovom predmetu ustanovio kako je došlo do povrede čl. 14., u svezi s čl.8. Konvencije.

Ovaj sažetak izradio je Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava. Sažetak ne predstavlja službeni dokument Europskog suda za ljudska prava te ne obvezuje taj Sud.

© Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava.